

»Küsi terviisi Rattile.« (Suurväürstina Katharina Mihailowna) »Tempta ja Ta abikaasale.« (Meilenburgi Sirelitši hertsog Georg) »neile mõlemille.« — Kui ei olnud ka mite need sõnad ise, siiski oli meie Ünniategija viimise õhtusööma aea waim sed viimses sureja Keisri kõnelemises Tema armsamastega: »Ühe fäsu annan ma teile, et teie üksteist nõnda peate armastama, kui mina teid olen armastanud.« Tema örnam tähelepanemine oli tõdigeenagi mist Sellele kinkitud, kes käis käas Temaga elu ja walitsuse teekonda läbi oli läinud. Teda andis Ta ühtekoosliku tõkide armastuse hooleks, — Keiserina pidid, Tema soovimise järel, tõdige Keisrimaja ühenbuse festpaigaks jääma. Kui Keiserinal, kül ilma tahtmata, sügawamost südame põhjast need sõnad väljatungisid: »Miks mina ei vodi sinuga surra!« siis vastas Keiser selle kurvastusest lõhutud südame häda kaebamise peale, laste peale näidates: »Sina pead neile seal elama.« — Aga lastele ütles Tema, Keiserina peale näidates: »Elage edespidi kirsikumal kheelmeesel ja armastusel, kui seie saadit.« — Keiser tahtis, kuda ülemal juba ütlesime, ka neile faugel olevalle lastele oma viimist õnnistamist osandada. Igaühe nende nime juures töötis Ta oma suiwand lää ülesse, suurte fauguste läbi pühakristi tähega neid õnnistates, — ja siis ei pidand ühes niisuguses hingelugub sureja õnnistamine neile mite ulatama! Suurväürstina Olga Nikolajewna, isa raske hais

guse sõnumide läbi maharudjutud, tahtis sedamaid teele minna; suure waewaga laaskis ta ennast oma abikaasa, Kroonprintsi palivede läbi niipikalt finnistada, et enne teeleminkut natuke puhkama heitis. Waewalt olid tal silmad finni läinud, waewalt oli ta kerge unesõe uinunud, kui ta oma kallist isa valus ja surma sängis nägi, kuda Ta oma kät üles töötas teda enne lahkumist õnnistada.

Leina- ja ehmatuse sõnum oli vähe aegal ikka enam ja enam linnas laiendanud. Rahvas woolas talvepalee lõmber kofko: mõningad, kes seda koledat kuulutamist ei joudnud uskuda, tungisivad ettetubadeesse, — teised, platsi peale, uulissa peale, langestuvad võlwili maha ja palusid Jumalat oma Tsari eest, ilma teadmata, kas ta veel elas ehet juba sisse oli läinud õiglaste majadesse.

Weel mõne tunni elas Keiser. Aga ehet Tema kül hoopis kehalikul väsimusel veel oma täieliku waimuligidust, oma terve hing rammu hoidis, siiski elas Tema juba, mõtles ja tundis kui need, kes Issanda rüppes hingavad. — Üks kuriir tulis sõnumedega sõrväält, tõi sõnumikust Suurväürstide Nikolai ja Mihaeli käest. »Kas nad on terived?« küsits Keiser — »Ehil muud ei puudu enam minusse, minu olemine ja mõlemine on kõik Jumala juures.« — Siiski ei jätuud Tema veel järele, viimist, igaüest Lunastaja fäsku täites; »armastada,« — armastada ka oma waenlasti, kellele Tema südamest